

DOROTA KRYSZYNA REMBISZEWSKA
Instytut Sławistyki Polskiej Akademii Nauk, Warszawa
ORCID: 0000-0003-0339-0879

JUBILEUSZ 90-LECIA URODZIN
PROFESORA JANUSZA SIATKOWSKIEGO
NA UNIWERSYTECIE WARSZAWSKIM

Znany sławista, autor wielu cenionych prac z zakresu dialektologii słowiańskiej, geografii lingwistycznej, współautor *Słownika czesko-polskiego*, prof. Janusz Siatkowski w marcu 2019 roku ukończył 90 lat. Z tej okazji Instytut Sławistyki Zachodniej i Południowej Uniwersytetu Warszawskiego z Instytutem Sławistyki Polskiej Akademii Nauk, zorganizowały jubileusz, który odbył się 18 czerwca 2019 roku w Warszawie.

W spotkaniu jubileuszowym wzięli udział językoznawcy z różnych instytutów naukowych (z Warszawy, Krakowa, Poznania, Wrocławia), uczennice i uczniowie profesora Siatkowskiego oraz rodzina Jubilata.

Uroczystość rozpoczęła się od powitania gości przez dziekana Wydziału Polonistyki Uniwersytetu Warszawskiego prof. Zbigniewa Grenia, przez dyrektora Instytutu Sławistyki Zachodniej i Południowej UW dr hab. Patrycjusza Pająka oraz dr Milenę Hebal-Jeziorską i dr hab. Dorotę K. Rembiszewską, prof. IS PAN – organizatorki uroczystości.

Następnie prof. Jadwiga Waniakowa z Krakowa przedstawiła życiorys naukowy Jubilata. Zaznaczyła, że o profesorze Januszu Siatkowskim nie sposób mówić tylko jako wybitnym naukowcu, osobie zaangażowanej w różne przedsięwzięcia organizacyjne, ale trzeba uwzględnić w opisie sylwetki jego dystans do siebie, duże poczucie humoru, umiejętność współpracy z innymi.

Prof. J. Waniakowa wskazała na ogromny wkład prof. J. Siatkowskiego w opracowywanie atlasów gwarowych: *Atlasu językowego Europy (Atlas Linguarum Europae)*, *Ogólnosłowiańskiego atlasu językowego (Общеславянский лингвистический атлас)* i *Ogólnokarpacckiego atlasu dialektologicznego (Общекарпатский диалектологический атлас)* oraz Jego udział jako eksploratora w *Atlasie językowym kaszubszczyzny i dialektów sąsiednich*.

Geolingwistyka stanowi tylko część dorobku Jubilata. Duże znaczenie dla sławistyki mają jego prace bohemistyczne. Są to m.in. *Słownik czesko-polski /Česko-*

-polský slovník (Siatkowski, Basaj 1991), *Bohemizmy w języku polskim. Słownik* (Siatkowski, Basaj 2006), *Wybór tekstów staroczeskich* (Siatkowska, Siatkowski 1967), *Czesko-polskie pogranicze językowe w świetle ankiet Georga Wenkera* (Siatkowski 2017). Poza tym szczególnie cenne są prace z zakresu kontaktów językowych, np. *Czesko-polskie kontakty językowe* (Siatkowski 1996), *Studia nad wpływami obcymi w Ogólnosłowiańskim atlasie językowym* (Siatkowski 2004), *Słowiańskie nazwy wykonawców zawodów w historii i dialektach* (Siatkowski 2005), *Obce nazwy geograficzne w języku czeskim i polskim* (Siatkowski 2006), *Słowiańskie nazwy części ciała w historii i dialektach* (Siatkowski 2012) i *Studia nad słowiańsko-niemieckimi kontaktami językowymi* (Siatkowski 2015).

Prof. J. Waniakowa podkreśliła otwartość Jubilat na nową tematykę, poszukiwanie ciągle innych problemów badawczych. Rezultatem zainteresowań w ostatnich latach pograniczem polsko-wschodniosłowiańskim jest słownik *Różnojęzyczne słownictwo gwarowe Podlasia, Suwalszczyzny i północno-wschodniego Mazowsza* (Maryniakowa, Rembiszewska, Siatkowski 2014) i książka *Pogranicze polsko-wschodniosłowiańskie. Studia wyrazowe* (Rembiszewska, Siatkowski 2018) oraz liczne artykuły.

Na zakończenie swojego wystąpienia prof. J. Waniakowa życzyła Jubilatowi długich lat w dobrym zdrowiu i aby nadal zachował młodzieńczą werwę i zapał do wszystkiego, czego tylko się podejmuje.

Po odczytaniu adresów nadesłanych z instytutów slawistycznych akademii nauk – bułgarskiej, czeskiej, rosyjskiej oraz życzeń od pojedynczych osób, głos zabrał Jubilat. W wypowiedzi skupił się na swoich nauczycielach, mistrzach, którzy wywarli wpływ na kształtowanie się jego postawy jako człowieka i naukowca. Przywołał nazwiska wybitnych językoznawców, takich jak prof. Witold Doroszewski, prof. Bohuslav Havránek, prof. Zdzisław Stieber. Z wielkim sentymentem wspominał pobyty na stypendiach w Austrii i Niemczech, gdzie mógł korzystać z bogatych zasobów bibliotecznych, w tym ze zbiorów prywatnych. Prof. Janusz Siatkowski zaznaczył, że niektóre przypadkowe zdarzenia, zmiany polityczne, choć może w danym momencie uznawane za niekorzystne, spowodowały różnorodność jego zainteresowań badawczych, możliwość poruszania się w różnej tematyce językoznawczej.

Po wystąpieniu Jubilat głos zabrały osoby zaproszone. Życzenia prof. Siatkowskiemu złożyli m.in.: prof. Jan Basara, prof. Andrzej Bogusławski oraz prof. Halina Karaś – redaktorka „Prac Filologicznych”, prof. Anna Zielińska – dyrektorka Instytutu Sławistyki PAN, prof. Jan Sokołowski – redaktor „Rocznika Sławistycznego”.

Wzruszającym momentem było odczytanie przez Dorotę Rembiszewską listu od Krzysztofa Chilarskiego – prawnuka Emila Cvikýřa, który był informatorem podczas badań dialektologicznych prof. J. Siatkowskiego w Kudowie i okolicach oraz wręczenie fotografii rodzinnej Emila Cvikýřa.

Wielce Szanowny Panie Profesorze, Drogi Jubilacie!

To dla mnie wyjątkowy zaszczyt móc przesłać Panu życzenia z okazji tak pięknego jubileuszu urodzin. Chciałbym życzyć Panu dobrego zdrowia, niegasnącej pogody ducha, szczęścia i wszelkiej pomyślności. Niech się spełnią Pana marzenia i zrealizują się zamie-

rzenia. Jak najmniej smutków i dużo radości. Nieustającej satysfakcji z dorobku naukowego i życiowych osiągnięć.

Pana praca pt. *Dialekt czeski okolic Kudowy* jest dla mnie od wielu lat, z powodów zawodowych i osobistych, bardzo cennym dziełem. Pracując jako kustosz Muzeum Kultury Ludowej Pogórza Sudeckiego w Kudowie-Zdroju (skansen w Pstrążnej), bardzo często wykorzystuję zawarte w Pana pracy opisy dawnych zwyczajów rodzinnych i dorocznych, życia codziennego i przejawów kultury duchowej dawnych mieszkańców „zakątka czeskiego”. Nieoceniona dla mnie wartość sentymalna pracy wiąże się z osobą mojego pradziadka Emila Cvikýřa, który był informatorem Pana Profesora w Pstrążnej, a jego opowiadania zostały zamieszczone w II części *Dialektu czeskiego okolic Kudowy*. Dzięki Panu mogłem poznać nie tylko dialekt czeski, którym posługiwali się moi przodkowie, ale również wiele aspektów ich kultury. Dziękuję za ciepłą i bardzo życzliwą charakterystykę mojego pradziadka¹. Egzemplarz Pana pracy, z którego korzystam, jest wyjątkowo cenny, ponieważ, zanim podarował go Pan do Muzeum w Kudowie-Pstrążnej, należał do Pańskich Rodziców. Świadczy o tym odręczna dedykacja.

Jeszcze raz życzę Szanownemu Panu zdrowia po wielokroć, wszelkiej pomyślności i radosnego świętowania jubileuszu 90. urodzin.

Z wyrazami szacunku, sympatii i uznania
Krzysztof Chilariski

Część oficjalna zakończyła się prezentacją 74 tomu „Prac Filologicznych” (Prace Filologiczne 2019), dedykowanego prof. J. Siatkowskiemu, przedstawioną przez Dorotę Rembiszewską. Z „Pracami Filologicznymi” Jubilat jest związany od wielu lat – był członkiem Komitetu Redakcyjnego w latach 1991–2005 (tomy XXV–L) oraz członkiem Rady Redakcyjnej w latach 2006–2019 (tomy: LI – 2006; LIV – 2008; LVI – 2009; LVIII – 2010; LX – 2011; LXII – 2011; LXXII – 2018, 2019).

W tomie 74 znalazło się wiele tekstów badaczy z różnych ośrodków slawistycznych z kraju i zagranicy (z Krakowa, Wrocławia, Berlina, Bratysławy, Brna, Lwowa, Mińska, Pragi, Sofii, Sapporo), którzy współpracują lub współpracowali z prof. Siatkowskim. Tematyka publikacji wiąże się z zainteresowaniami Jubilata, które zamykają się w kilku blokach problemowych: zagadnienia metodologiczne; słowiańskie systemy językowe; leksyka słowiańska; etymologia słowiańska; kontakty językowe; Słowiańszczyzna w wielkowiejskich przestrzeniach. Zbiór artykułów dopełnia bibliografia prac (za lata 1999–2017) licząca ponad 200 pozycji oraz życiorys naukowy Profesora-Jubilata autorstwa Jadwigi Waniakowej (2019).

Podczas uroczystości goście mogli obejrzyć prezentację multimedialną, przedstawiającą różne formy aktywności naukowej, dydaktycznej i organizacyjnej Jubilata.

Na zakończenie spotkania jubileuszowego wszyscy goście wpisali się do egzemplarza „Prac Filologicznych” przekazanego prof. Siatkowskiemu.

---

¹ „E. Cvikýř był wspaniałym, bardzo inteligentnym informatorem przy przeprowadzeniu mojej ankiety kwestionariuszowej. Teksty nagranych opowiadań nie obrazują dowcipu E. Cvikýřa, z którego słynie w życiu codziennym, ponieważ informator bardzo denerwował się przed mikrofonem” (Siatkowski 1962b: 124).

Bibliografia

- „Prace Filologiczne” 2019, red. D.K. Rembiszewska, M. Hebal-Jezierska, Peter Weiss, t. 74.
- Maryniakowa I.A., Rembiszewska D.K., Siatkowski J., 2014, *Różnojęzyczne słownictwo gwarowe Podlasia, Suwalszczyzny i północno-wschodniego Mazowsza*, Warszawa.
- Rembiszewska D.K., Siatkowski J., 2018, *Pogranicze polsko-wschodniosłowiańskie. Studia wyrazowe*, Warszawa.
- Siatkowski J., Siatkowska E., 1988, *Wybór tekstów staroczeskich*, opublikowany w roku 1967 wspólnie z prof. Ewą Siatkowską, wyd. 2, Warszawa.
- Siatkowski J., 1962, *Dialekt czeski okolic Kudowy*, cz. 1. *Fonetyka – Słowotwórstwo*, cz. 2. *Fleksja – Słownictwo – Teksty*, Wrocław.
- Siatkowski J., Basaj M., 1991, *Słownik czesko-polski (Česko-polský slovník)*, Warszawa, wyd. 2 poprawione 2002, wyd. 3 – 2007, wyd. 4 – 2010.
- Siatkowski J., 1996, *Czesko-polskie kontakty językowe*, Warszawa.
- Siatkowski J., 2004, *Studia nad wpływami obcymi w Ogólnosłowiańskim atlasie językowym*, Warszawa.
- Siatkowski J., 2005, *Słowiańskie nazwy wykonawców zawodów w historii i dialektach*, Warszawa.
- Siatkowski J., 2006, *Obce nazwy geograficzne w języku czeskim i polskim*, Warszawa.
- Siatkowski J., 2012, *Słowiańskie nazwy części ciała w historii i dialektach*, Warszawa.
- Siatkowski J., 2015, *Studia nad słowiańsko-niemieckimi kontaktami językowymi*, Warszawa.
- Siatkowski J., 2017, *Czesko-polskie pogranicze językowe w świetle ankiet Georga Wenkera*, Warszawa.
- Waniakowa J., 2019, *Jubileusz Profesora Janusza Siatkowskiego*, „Prace Filologiczne” 74, s. 13–30.